

Jaar van de Logistiek

Jaarverslag 2023

Bedrijfstakgroep Mobiliteit, Transport & Logistiek, Luchtvaart,
Rail en Maritiem

Btg MTLM

Auteurs	:	Frank Rem Fleur de Jong Hiske Vogt Petra van Wijnbergen
MBO Raad	:	Houttuinlaan 6 Postbus 2051 3440 DB Woerden T: 0348 - 75 35 00 E: info@mboraad.nl I: www.mboraad.nl
Woerden	:	04-04-2024
Versienummer	:	0.2

Inhoudsopgave

1	Algemeen	4
1.1	MBO Raad en btg MTLM	4
1.2	Bedrijfstakgroepen en SBB	4
2	Activiteiten 2023	6
2.1	MBO Raad Brede Thema's	6
2.2	Ledenvergadering btg MTLM	6
2.3	Kerngroep btg MTLM	7
2.4	Algemene btg MTLM ontwikkelingen	7
2.5	Jaar van de Logistiek	7
2.5.1	Cluster overstijgende samenwerking faciliteren	8
2.5.2	Leven Lang Ontwikkelen	8
2.6	Cluster Mobiliteit	8
2.7	Cluster Transport, Logistiek en Rail	10
2.8	Cluster Luchtvaart	11
2.9	Cluster Maritiem	12
2.10	Drones 14	
Bijlage 1	Samenstelling diverse gremia	16
Bijlage 3	Aangesloten mbo-scholen bij bedrijfstakgroep MTLM	21

1 Algemeen

1.1 MBO Raad en btg MTLM

De MBO Raad behartigt de belangen van alle mbo scholen die door de overheid bekostigd onderwijs aanbieden. De bedrijfstakgroepen ('btg's') zijn een afdeling binnen de MBO Raad waar soortgelijke mbo-opleidingen (opleidingen die gerelateerd zijn aan dezelfde branches) met elkaar samenwerken.

Er zijn negen bedrijfstakgroepen.

- Entree
- Handel
- ICT & Creatieve Industrie
- Mobiliteit, Transport, Logistiek en Maritiem
- Specialistisch Vakmanschap
- Techniek en Gebouwde Omgeving
- Voedsel, Groen en Gastvrijheid
- Zakelijke Dienstverlening en Veiligheid
- Zorg, Welzijn en Sport

De btg's maken het mogelijk voor soortgelijke mbo-opleidingen om krachten te bundelen. Via de btg's hebben scholen in de MBO Raad ook sectorgewijs invloed op de landelijke ontwikkelingen in het mbo-onderwijs. In de bedrijfstakgroepen worden de belangen van soortgelijke opleidingen behartigd, wordt kennis gedeeld en worden gezamenlijke projecten uitgevoerd.

Zo werken scholen samen aan innovatief en toekomstgericht onderwijs dat optimaal aansluit op de arbeidsmarkt en het vervolgonderwijs. Dit doet de btg MTLM volgens de opbouw zoals weergegeven in het organogram in bijlage twee. De ondersteuning van deze netwerken gebeurt door twee beleidsadviseurs en twee secretaresses vanuit het bureau in Woerden.

1.2 Bedrijfstakgroepen en SBB

De Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven (SBB) kent twee pijlers: Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven. De belangrijkste taak van SBB is het optimaliseren van de aansluiting van het beroepsonderwijs op het bedrijfsleven.

SBB kent negen sectorkamers (dezelfde indeling als de bedrijfstakgroepen). Daarin bespreken onderwijs en bedrijfsleven de sectorale (aansluitings-)vraagstukken die te maken hebben met de wettelijke taken van het onderwijs en de arbeidsmarkt (kwalificeren en examineren, beroepspraktijkvorming en doelmatigheid). De leden van de sectorkamers richten één of meer marktsegmenten in rond verwante opleidingsclusters of thema's. Deze marktsegmenten brengen (inhoudelijke) adviezen en standpunten ter besluitvorming in bij de sectorkamer.

Om last-en ruggenspraak te borgen zijn de kerngroep leden van de bedrijfstakgroep vertegenwoordigd in de sectorkamer. De achterban van de sectorkamer namens het onderwijs is de Algemene Ledenvergadering van de btg.

De marktsegmenten kennen dan weer een afspiegeling in de onderwijsclusters van de btg.

De achterban van een marktsegment namens het onderwijs zijn de onderwijsclusterleden van de btg.

Voor meer informatie: [Over SBB | SBB \(s-bb.nl\)](#)

2 Activiteiten 2023

2.1 MBO Raad Brede Thema's

Een aantal van de thema's genoemd door het bestuur vallen onder het reguliere werk van de bedrijfstakgroep. De ondersteuning vanuit Woerden zal zorgdragen dat de relevante onderdelen van landelijke thema's op de juiste agenda komen. Hiervoor zorgen wij voor een intensieve samenwerking met andere afdelingen binnen de MBO Raad om te monitoren wanneer bepaalde ontwikkelingen vorm krijgen en wanneer wij kunnen helpen deze ontwikkelingen vorm te geven. De uitwerking van deze onderwerpen zullen terugkomen in de kerngroep of de relevante onderwijsclusters. Dit betreft de volgende onderwerpen:

- Uitwerking geven aan sectorale aspecten vanuit de Werkagenda's Onderwijs-Arbeidsmarkt, Gelijke Kansen, Onderwijskwaliteit & Innovatie.
- Bijdragen leveren aan belangenbehartiging in SBB, indachtig uitkomsten commissie Schuur voor wat betreft de bijvangst SBB.
- Bijdragen leveren aan kwalificaties die passen binnen een meer toekomst bestendige Kwalificatiestructuur, aan uitkomsten van een a.s. Stagepact tussen OCW-Onderwijs-Bedrijfsleven en aan opvolging van een nieuwe werkwijze doelmatigheid.
- Bijdragen leveren aan de HCA-agenda van de MBO Raad t.a.v. sectorale tekorten op de arbeidsmarkt.
- De (stijgende) kosten rond examinering.
- Daarnaast zien we dat kennisdeling sinds corona nieuwe vormen vraagt. De doorontwikkeling van de communicatieopgave was tevens een speerpunt in 2023. Naast deze MBO Raad brede thema's formuleren wij ook elk jaar als btg MTLM een aantal onderwerpen om verder uit te werken. Dit jaar waren dat de thema's:
 - Cluster overstijgende samenwerking faciliteren;
 - Leven Lang Ontwikkelen.

2.2 Ledenvergadering btg MTLM

De Ledenvergadering kwam in 2023 tweemaal bij elkaar. Beide keren heeft dit online plaatsgevonden. Deze keuze kwam voort uit het feit dat wij merken dat leden dan makkelijker aansluiten.

Tijdens de ledenvergadering van maart 2023 zijn het jaarverslag en het financieel jaarverslag van 2022 gepresenteerd en de algemene voortgang van de ontwikkelingen in de btg MTLM en de plannen voor 2023 in het bijzonder. Dit was een korte ledenvergadering, online georganiseerd vanuit de studio van Innovam.

Ook op 3 oktober vond er een ledenvergadering online plaats hierin werd het activiteitenplan en begroting voor 2024 gepresenteerd. Deze zijn unaniem goedgekeurd.

2.3 Kerngroep btg MTLM

De kerngroep is dit jaar vier keer bij elkaar gekomen voor regulier overleg. Tijdens deze vergaderingen is er een terugkoppeling gegeven op de activiteiten in de onderwijsclusters en marktsegmenten. En werden het activiteitenplan, het jaarverslag, de begroting en de financiële realisatie besproken ter voorbereiding op vaststelling door de ledenvergadering. Daarnaast vindt in de kerngroep de voorbereiding van de sectorkamer plaats.

Op 12 september was de jaarlijkse Heidag met de kerngroep georganiseerd als start van het nieuwe schooljaar. Hier werd het conceptactiviteitenplan 2024 met het thema Boeien, Binden en Borgen opgesteld en het plan is in oktober definitief gemaakt en goedgekeurd door de ledenvergadering.

2.4 Algemene btg MTLM ontwikkelingen

Wegens het vertrek van Philip Mol en Ellen Marks uit de sectorkamer ontstonden er twee vacatures. Deze zijn inmiddels ingevuld door Albert-Jan Krikke van ROC van Amsterdam en Henrik Stevens van ROC Da Vinci College.

In 2023 hebben wij ook afscheid genomen van de voorzitter van het cluster Maritiem, marktsegment Maritiem en kerngroep lid Arjan Nieuwenhuizen. Arjan heeft het stokje overgedragen aan Hans Boele van het STC Rotterdam.

Wij hebben in 2022 afscheid genomen van de voorzitter van het cluster Transport en Logistiek en kerngroep lid Cantor Versluis. Deze vacature is inmiddels ingevuld door Patrick Kip.

Ook op het bureau vond een personele wisseling plaats. We hebben afscheid genomen van onze ondersteuner Gabriëlle van Brussel en in september is Hiske Vogt in deze rol begonnen.

2.5 Jaar van de Logistiek

2023 was het jaar van de logistiek. Een jaar waarin we de mogelijkheden en uitdagingen van het opleiden binnen deze sector op de agenda wilden zetten. En dit is gelukt. Het belangrijkste resultaat is de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven naar een Logistiek Pact.

Wij beschrijven met elkaar een strategische missie en visie waarmee we de komende jaren een agenda tot samenwerking tussen bedrijfsleven en beroepsonderwijs kunnen vormgeven. Daarin staat de vraag naar goed opgeleid personeel centraal. We kijken zowel naar de kwantitatieve als de kwalitatieve kant van deze vraag. Zowel naar hoe wij onze sector zo goed mogelijk onder de aandacht kunnen brengen bij jongeren die een beroepskeuze maken én bij volwassenen die op zoek zijn naar een nieuwe uitdaging. Ook kijken wij naar hoe wij het opleidingslandschap vormgeven, hoe is de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven qua opleiden, hoe verhouden vraag en aanbod zich naar elkaar en welke kwaliteitsslag moet er in het onderwijs gemaakt worden. Door al deze thema's verder te verkennen en uit te diepen bewegen wij ons richting een meerjarige sectorale Human Capital Agenda. Een agenda waarin iedereen zijn eigen rol heeft maar wij een gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen.

Daarnaast hebben wij themadagen georganiseerd rondom AI, WMS, zijn er meerdere samenwerkingsverbanden tussen scholen gelegd op het gebied van onderwijsontwikkeling en zien wij een voedingsbodem om ook in de aankomende jaren stevig met deze sector aan de slag te gaan.

2.5.1 Cluster overstijgende samenwerking faciliteren

In 2023 was er de ambitie om nog verder de samenwerking tussen de verschillende clusters te bewerkstelligen. Dit is op diverse niveaus gelukt. Er zijn een aantal themabijeenkomsten georganiseerd over onder andere het stagepact, stagediscriminatie en bpv waarbij de verschillende clusters samen zijn betrokken. Ook is er een Masterclass over de impact van Artificial intelligence in de logistieke en maritieme wereld georganiseerd waar leden van beide clusters voor zijn uitgenodigd. Het organiseren van deze samenwerking blijft een uitdaging, wij zien daarin wel mogelijkheden om ook samen met andere btg's thema's te adresseren. Voor 2024 staan al bijeenkomsten gepland over de hybride docent en sterk techniekonderwijs.

2.5.2 Leven Lang Ontwikkelen

Het onderwerp Leven Lang Ontwikkelen heeft in 2023 binnen de btg minder aandacht gekregen. Een belangrijke reden hiervoor is de politieke ontwikkelingen binnen het hele mbo die ervoor hebben gezorgd dat er nog te weinig voedingsbodem was om sector breed ontwikkelingen vorm te geven. Wij zien deze voedingsbodem in 2024 wel concreter ontstaan.

2.6 Cluster Mobiliteit

Het onderwijscluster mobiliteit is dit jaar weer vier keer bij elkaar gekomen voor regulier overleg. Na het succes van vorig jaar om de diverse onderwijsnetwerken meer gezamenlijk vorm te geven, zijn we hier ook in 2023 mee verder gegaan. Dit vergroot de betrokkenheid bij de docenten en er spelen ook veel overstijgende thema's waarvoor deze manier van kennisdelen van grote waarde is gebleken.

Een belangrijk thema van dit jaar was de uitgebreide samenwerking die gaande is om ervoor te zorgen dat ook de kleinschalige mobiliteitsopleidingen (o.a. tweewielers en carrosserie) binnen dit domein behouden worden. Er zijn in 2023 verschillende initiatieven gestart om dit te concretiseren.

Zo zijn er samen met de branche voorbereidende overleggen geweest om begin 2024 een bijeenkomst te organiseren, aangezien er zorgen zijn over de terugloop van studentaantallen bij verschillende opleidingen in de mobiliteit en het risico dat opleidingslocaties gaan verdwijnen, maar ook daardoor de noodzaak dat scholen in de regio (meer) gaan samenwerken en de krachten bundelen.

Bedrijfsleven en onderwijs komen gezamenlijk in actie voor de instroom en behoud van onze studenten en de zorg voor toekomstige medewerkers voor deze

sectoren binnen de branche. Het gaat vooral het om de opleidingen Fietstechniek, Scootertechniek, Motorfietstechniek, Autoschadehersteller, Carrosseriebouwer, Autospuiters en Bedrijfsautotechniek. Door het steeds kleiner worden van deze opleidingen komt de kwaliteit in gevaar. Onderwerpen die onder andere aan bod komen zijn de kwaliteit en kwantiteit van onderwijspersoneel en de vraag naar goede actuele onderwijsleermiddelen.

Ook heeft opleidingsfonds OOC het afgelopen jaar samen met vertegenwoordigers uit de sector autoschadeherstel en autospuiten in een aantal werkgroepen nagedacht over oplossingen om de instroom en het behoud van (aankomende) vakmensen te bevorderen. Hieruit is het Carrosserie Branche initiatief voor Instroom en Behoud (CBIB) ontstaan. Een nieuw initiatief om samen met bedrijfsleven, vmbo en mbo uitvoering te geven aan concrete projecten met als doel de instroom in de carrosseriebranche te vergroten. Denk hierbij aan het versterken van de samenwerking tussen deze partijen, ontwikkelen van gastlessen, inzet hybride professional en beeldvorming over de branche.

Een inmiddels vast thema binnen ons cluster is de aandacht voor borging van de aansluiting tussen vmbo en mbo, met de teruglopende studentenaantallen een thema dat nog urgenter is gebleken. We hebben al een aantal jaar als cluster zitting in het platformoverleg van het vmbo-profiel mobiliteit en transport, ook zijn we bijvoorbeeld aanwezig in oktober bij de landelijke docentendag vmbo en verzorgen wij vanuit het mbo workshops. Daarnaast is het vmbo ook bij al onze initiatieven van 2023 betrokken en daar gaan we in 2024 mee door en op zoek naar nog meer mogelijkheden om de samenwerking te versterken.

Doorlopende werkzaamheden zijn gaande omtrent de implementatie van de nieuwe kwalificatiedossiers en nieuw te onderhouden dossiers. Er is in 2023 gestart met het onderhoud voor het dossier Fietstechniek. Daarnaast lopen ook nog werkzaamheden en vragen die voortvloeien uit de reeds vastgestelde kwalificatiedossiers. Denk hierbij aan de ontwikkeling van lesmateriaal, maar ook aan vragen omtrent de contextvermelding. Het thema Energietransitie, Circulariteit en Klimaatadaptatie (ECK) is uitgebreid aan bod gekomen en wat dit betekent voor de mobiliteitssector. Daarnaast was er veel aandacht voor lesmateriaal op het gebied van elektrische voertuigen. Examinering bleef ook in 2023 een groot thema, ontwikkelingen bij STEM kwamen steeds terug op de agenda en daarnaast werd de gebruikersraad van IBKI gekoppeld aan de onderwijsnetwerken om de betrokkenheid van docenten te vergroten.

Op 29 maart 2023 was de docentendag Mobiliteit in Beweging georganiseerd samen met het platform VMBO en vertegenwoordiging vanuit de branche. Deze succesvolle docentendag vond plaats bij Aeres Tech in Ede en het als thema: Mobiliteit is Breed. Ruim 250 docenten uit mbo en vmbo kwamen naar Ede om kennis te delen. In 2025 vindt de volgende docentendag plaats. De voorbereidingen voor deze dag zijn reeds gestart.

2.7 Cluster Transport, Logistiek en Rail

In 2023 is gekozen om het onderwijsnetwerk en cluster samen te organiseren. Dit was een groot succes qua opkomst en input. Een evaluatie eind 2023 heeft wel uitgewezen dat er ook behoefte is aan onderlinge ontmoeting van docenten voor onderwijsontwikkeling. Dit gaan wij in 2024 op een andere manier organiseren.

Voor 2023 stonden er een aantal thema's op de agenda:

Als eerste de verschillende netwerken binnen deze sector weer op sterkte brengen. De clustercommissie was onderbemand en de opkomst bij onderwijsnetwerken en clusters nam af. Inmiddels is de opkomst weer flink aan het toenemen en starten we 2024 met een goed gevulde clustercommissie en stabiel netwerk van actief aangehaakte scholen. Veel dank is hier verschuldigd aan de voorzitter van het onderwijsnetwerk en van het cluster. Zij hebben hier veel werk ingestoken en dat heeft zich stevig uitbetaald.

Een tweede onderwerp op de agenda was een sterkere aansluiting bij het vmbo en het hbo. Sinds 2023 heeft de MBO Raad een vaste plek aan tafel bij het platformoverleg van het vmbo-profiel mobiliteit en techniek. Ook heeft de MBO Raad ieder kwartaal afstemming met het hbo-platform kennis-dc's en is aangesloten bij de landelijke samenwerking AD-opleidingen logistiek. Op deze wijze zetten wij een volgende stap in het borgen van de aansluiting van het logistieke beroepsonderwijs in zowel het voorbereidend als vervolgonderwijs.

In 2023 zijn er ook weer meerdere masterclasses georganiseerd en deze zijn positief ontvangen. Een van de Masterclasses betrof een ontdekking van de impact van Artificial intelligence op de logistieke sector. Een tweede masterclass betrof een werkbezoek aan Jumbo Nieuwegein om daar kennis te nemen van de impact van robotisering en automatisering van het beroep. De laatste Masterclass van 2023 had betrekking op Warehouse Management Systemen. Docenten werden meegenomen in de nieuwste ontwikkelingen op het managen van inbound en outbound logistiek.

Als laatste doelstelling willen we stilstaan bij de basisvaardigheden van onze studenten. We merken vooral dat op het gebied van taalverwerving nog aanvullende aandacht nodig is. Daarom zijn we eind 2023 een samenwerking gestart met het sectorinstituut Transport en Logistiek om laaggeletterdheid in de logistieke sector aan te pakken. Deze activiteiten lopen door in 2024.

Doorlopende werkzaamheden zijn gaande voor het onderhoud van het kwalificatiedossier Chauffeur Goederenvervoer. Hierin wordt samen met het bedrijfsleven onderzocht hoe deze opleiding eventueel gesplitst kan worden in de huidige niveau 2 opleiding en een nieuwe niveau 3 opleiding. De ontwikkeling hiervan loopt door in 2024.

In 2022 is het netwerk Transport en Logistiek ook uitgebreid met de opleidingen op het gebied van Rail. Dit is een push om alle opleidingen rondom de logistiek meer met elkaar te verenigen. Vooral nog lijkt dit effectief en wordt er ook gekeken of in 2023 de havenlogistiek en luchtvaartlogistiek aan kunnen sluiten. Hiermee is een eerste stap gezet richting het versterken van de netwerken Transport en Logistiek. In 2022 is verder onderzoek verricht naar waar deze versterking nodig is. Daarvoor is geconcludeerd dat hier een groter project nodig is. Dit krijgt in 2023 invulling middels het Jaar van de Logistiek.

Doorlopende werkzaamheden zijn gaande voor de implementatie van de nieuwe kwalificatiedossiers. Deze zijn in augustus 2022 voor het eerst gestart en vanuit de btg worden er samenwerkingsbijeenkomsten georganiseerd om gedeelde onderwerpen tussen de scholen uit te werken. Dit blijft doorlopen in 2023.

Op 11 november heeft voor de 10de maal de Landelijke dag van de Logistiek plaatsgevonden. Ditmaal georganiseerd door Deltion College in Zwolle. Zij hebben ons meegenomen in hoe zij de logistieke samenwerking in hun regio samen hebben vormgegeven. In samenwerking met regionaal bedrijfsleven dat wij ook hebben mogen bezoeken. Met ruim 200 bezoekers was dit wederom een geslaagd evenement.

2.8 Cluster Luchtvaart

In 2024 is het Cluster Luchtvaart 4 maal samen gekomen en het onderwijsnetwerk driemaal. We hebben gemerkt dat er een goede opkomst was onder de leden. Een belangrijke uitkomst van deze samenkomst was het maken van onderlinge afspraken over de kwaliteit van het onderwijs. We hebben nu een gezamenlijk basisdocument waar we als scholen elkaar op aanspreken en ook door het bedrijfsleven op aangesproken mogen worden. Hiermee zetten we een volgende stap in afstemming tussen de scholen op het gebied van onderwijs.

In samenwerking met het bedrijfsleven hebben wij de [stage guidelines](#) ontwikkeld. Deze guidelines zijn inmiddels door het onderwijs en alle stagepartijen ondertekend. De afspraken zijn een reactie op meerdere nieuwsberichten rondom misstanden in de stages op de luchthaven Schiphol en een uitwerking van het sociaal akkoord op de Luchthaven. Met deze guidelines leggen wij een goede basis voor kwalitatieve en kwantitatieve afspraken voor stagelopen bij de opleiding Luchtvaardienstverlening.

In 2024 hebben wij voor de eerste maal een docentendag georganiseerd voor docenten van de opleiding Luchtvaartdienstverlening. Wij waren te gast bij het Albeda College in Rotterdam. Deze dag hebben wij samen georganiseerd met Luchtvaart Community Schiphol, KLM en leden van onze onderwijsnetwerken. Deze dag was een groot succes en door alle betrokkenen is aangegeven deze nieuwe traditie voort te willen zetten.

Voor de eerste maal heeft de opleiding Luchtvaartdienstverlening meegedaan aan de nationale Skills wedstrijden. 11 van de 17 scholen die de opleiding aanbieden

hebben meegedaan aan de voorrondes bij ROC van Amsterdam. Ook in 2024 doen wij weer mee aan de wedstrijd en we kijken er naar uit om dit jaarlijks terug te laten komen.

Vanwege de arbeidsmarktsituatie is er tijdelijk sprake geweest van een Numerus Fixus bij de opleiding Luchtvaartdienstverlening. Na afstemming met onderwijs en werkveld is gebleken dat de arbeidsmarktsituatie dusdanig is veranderd dat deze winstwaarschuwing niet langer gepast is. Daarom is er door de sectorkamer besloten dat de numerus fixus per schooljaar 2024-2025 wordt losgelaten. Wij monitoren de impact van het loslaten van de numerus fixus in het onderwijscluster.

2.9 Cluster Maritiem

Het Cluster Maritiem is dit jaar 4 maal bij elkaar gekomen voor regulier overleg. De diverse onderwijsnetwerken zijn 3 tot 4 maal bij elkaar gekomen voor regulier overleg en waar nodig voor extra overleg. De onderwijsinstellingen weten elkaar te vinden op gedeelde dossiers en werken steeds meer samen op een groot aantal thema's. En niet alleen met het mbo, maar ook de aansluiting met hbo en vmbo ligt inmiddels verankerd op meerdere plekken. Vorig jaar was bijvoorbeeld de gezamenlijke vertegenwoordiging van scholen op onderwijsbeurzen een groot succes dus ook in 2023 is hiermee doorgegaan.

Deze samenwerking is ook terug te zien in het Breed overleg Maritiem onderwijs (BoMo) daar is de vraag neergelegd om na te denken over de toekomst van het maritiem onderwijs. Afgesproken is om dit in eerste aanleg op horizontaal niveau te doen (vmbo, mbo, hbo) en dat later weer bijeen te laten komen. Zo werken alle scholen samen aan het ontwikkelen van een visie op innovatief en toekomstgericht maritiem onderwijs dat optimaal aansluit op de arbeidsmarkt.

Deze overleggen tussen directeuren en bestuurders resulteerden in het document 'Koersvast'. Hierin staan de volgende uitgangspunten geformuleerd: Aansluiting bedrijfsleven bij het maritiem onderwijs versterken, Up-to-date blijven met het maritiem onderwijs bij innovaties, Onderwijsontwikkeling en onderwijsvernieuwing, Tekort maritieme docenten en docentprofessionalisering, Dure voorzieningen: aanschaf en instandhoudingsvraagstuk, Onvoldoende instroom studenten, Kwaliteitsslag examinering.

Ontwikkelingen die ook bijdragen aan toekomstbesteding maritiem beroepsonderwijs zijn de toekenning van de RIF Binnenvaart om in 2030 een toekomstbestendige arbeidsmarktpositie bereikt te hebben voor de binnenvaart en de discussie in bredere kring aan te zetten om te komen tot een methodiek en cultuur van Leven Lang Ontwikkelen en de samenwerking tussen sector en onderwijs duurzaam maken op het gebied van opleiden. De samenwerking is ontstaan van meer dan 20 partijen van mbo- en vmbo-scholen, bedrijven en brancheorganisaties en wordt na de projectperiode duurzaam voortgezet door een structureel periodiek overleg tussen scholen en bedrijven.

Het plan van aanpak is gestructureerd naar 3 hoofdthema's:

ontwikkeling onderwijsprogramma, implementatie ontwikkelde onderwijs waarbij de nadruk ligt op de toepassing aan boord van de leerbedrijven. Hier spreken over het opbouwen van een Community of Practice (CoP) om de vernieuwde lesinhoud en werkwijzen praktisch te toetsen en in te voeren en als laatste de verbinding met vmbo's o.b.v. inhoudelijke uitwisseling.

Ook heel mooi nieuws is de goedkeuring van het Maritiem Masterplan 2.0. Het doel van dit plan is om betrouwbare en modulaire klimaatneutrale schepen te ontwikkelen en te bouwen. Het plan beoogt bij te dragen aan de versnelling van de mondiale energietransitie. Tijdens de ontwikkeling, bouw en ingebruikname van de demonstratieschepen beoogt het Human Capital Programma het potentieel en de arbeidsproductiviteit van de maritieme beroepsbevolking te verhogen. De digitale vaardigheden in de sector worden versterkt door gebruik van het platform. Werknemers worden bijgeschoold en ontwikkelen hun kennis rondom klimaatneutrale scheepvaart. Ook worden mensen optimaal voorbereid op de arbeidsmarkt van de toekomst door gerichte onderzoeken naar nieuwe werk- en managementprocessen en leven-lang-ontwikkelen.

Nog een mooi voorbeeld van de samenwerking is onze jaarlijkse docentendag. Op 10 november 2023 heeft de btg MTLM de Dag van de Maritieme docent georganiseerd. Met deze dag bedienen wij de volledige beroepskolom vmbo-mbo-hbo. Deze succesvolle docentendag vond dit jaar plaats op het Maritiem Instituut Willem Barentz op Terschelling. Ruim 240 kwamen samen om kennis te delen over het thema van dit jaar Future-proof maritiem onderwijs.

Naast deze gezamenlijke projecten is er in 2023 ook hard gewerkt aan een behoorlijk aantal kwalificatiedossiers namelijk Rondvaartboot, Binnenvaart, Bootmannen, Koopvaardij SMBW en Zeevisvaart SW6 en Maritieme Techniek. Voor Maritieme Techniek waren de eventueel door te voeren wijzigingen te minimaal voor de procedures die volgen bij een herziening van een kwalificatiedossier. Wel is er in de verantwoordingsinformatie een tekst toegevoegd met de evaluatiepunten en wordt benoemd waar in het huidige dossier eventueel al extra nadruk op gelegd kan worden.

Bij het dossier Koopvaardij SMBW en Zeevisvaart SW6 is door de werkgroep unaniem besloten om het ontwikkeltraject later voort te zetten. De reden is dat het wetgevingstraject onvoldoende vergevorderd is om het kwalificatiedossier daarop te baseren. Dit onderhoud wordt doorgeschoven naar 2023-2024.

Ook het kwalificatiedossier Rondvaartboot is doorgeschoven naar het onderhoud voor 2023-2024, aangezien het nog wachten is op het departement I&W om op basis van de Europese richtlijn voor de binnenvaart opleidings- en exameneisen te ontwikkelen.

Binnenvaart en Bootmannen zijn wel volledig herzien en vastgesteld. Bij Binnenvaart is inmiddels ook al een start gemaakt bij het ontwikkelen van het examenplan.

Dit jaar stond ook in het teken van het zoeken naar een nieuwe organisatie die de examinering van ESTEL over kan nemen. Na verkennende gesprekken is er halverwege het jaar een kwartiermaker aangesteld om dit proces te begeleiden en de uitkomst is dat er een nieuwe stichting is opgericht te weten: Examen Service

Maritiem (ESM). Het bestuur van ESM kent een bestuurlijke vertegenwoordiging vanuit onderwijs en branche en zal onderwijskundige ondersteuning krijgen vanuit Examenservices. ESM zal met de zes maritieme scholen examens blijven ontwikkelen en onderhouden voor de maritieme opleidingen. Zo is de continuïteit van de examens gewaarborgd.

2.10 Drones

De sectorkamer MTLM is kartrekker geworden van de ontwikkelingen rondom het drone-onderwijs in Nederland. Leden van de btg MTLM zijn toegetreden tot de Dutch Drone Delta.

Vanuit deze Dutch Drone Delta is een arbeidsmarktonderzoek gestart naar de ontwikkeling in de Nederlandse drone-industrie en de behoefte aan onderwijs op mbo niveau in deze sector. Dit heeft geresulteerd in een onderzoek waarin zowel de wens naar keuzedelen als de wens naar een volledige beroepsopleiding werd aangegeven.

In samenwerking met SBB zijn daarom twee trajecten gestart. Een traject ter doorontwikkeling van de bestaande keuzedelen en de certificering hiervan. Dit onderhoud is inmiddels afgerond en het certificeringstraject loopt. Daarnaast is er een ontwikkeltraject gestart voor een volledig nieuwe Mbo-opleiding voor Drone Operations Specialist.

Ter ondersteuning van deze trajecten is een netwerk gestart bestaande uit leden van de btg MTLM en leden van andere bedrijfstakgroepen.

Bijlagen

Bijlage 1 Samenstelling diverse gremia

Kerngroep

Naam	Mbo-school/vakschool	Functie (in kerngroep)
F. Roelofsen	ROC Nova College	Voorzitter
D. Bijma	Firda	Lid & Sectorkamerlid
A.J. Krikke	ROC van Amsterdam	Lid & Sectorkamerlid
P. van Lange	STC-Group	Lid & Sectorkamerlid
H. Stevins	Da Vinci College	Lid & Sectorkamerlid
F. Potze	ROC Nijmegen	Lid & Sectorkamerlid
A. Reyngoudt	ROC Mondriaan	Financieel Contactpersoon Lid / vz cluster Mobiliteit
Y. Heiligers	Albeda College	Lid / vz cluster Luchtvaart
H. Boele	STC-Group	Lid / vz cluster Maritiem
M. Olde Monnikhof	STC-Group	Lid / vz cluster T&L

Samenstelling clustercommissie Mobiliteit

Naam	Mbo-school/vakschool	Functie (in onder structuur)
A. Reyngoudt	ROC Mondriaan	Voorzitter / vz MS Carrosserie
H. Labee	ROC Nova College	Lid / vz ON Motorvoertuigen / vz MS Mobiliteit
A. Feijth	Deltion College	Lid / vz ON Tweewielers / lid MS Mobiliteit
Erik Koopmans	Vonk	Lid / vz ON Mobiele Werktuigen
T. van den Elzen	Koning Willem I College	Lid / lid MS Mobiliteit
A. Bijsterveld	ROC van Twente	Lid/ vz ON Carrosserie
Vacature		
Vacature		

Samenstelling clustercommissie Transport & Logistiek

Naam	Mbo-school/vakschool	Functie (in onder structuur)
P. Kip	Deltion	Voorzitter a.i.
M. Olde Monnikhof	STC- Group	Lid
Vacature	Wordt ingevuld per 2024	Kandidaat bekend
Vacature	Wordt ingevuld per 2024	Kandidaat bekend
Vacature	Wordt ingevuld per 2024	Kandidaat bekend
Vacature	Wordt ingevuld per 2024	Kandidaat bekend

Samenstelling clustercommissie Luchtvaart

Naam	Mbo-school/vakschool	Functie (in onder structuur)
Y. Heiligers	Albeda College	Voorzitter
G. Eimers	ROC van Amsterdam	Lid / vz ON Luchtvaart
R. van Veen	Deltion College	Lid
A. Ronhaar	Noorderpoort	Lid
S. van der Werf	De Rooi Pannen	Lid

Samenstelling cluster Maritiem

Naam	Mbo-school/vakschool	Functie (in onder structuur)
H. Boele	STC-Group	Voorzitter /v-vz MS Maritiem
A. Sierveld	Scalda	Lid / vz ON STCW(F) / MS Maritiem
M. Visser	Firda	Lid / vz ON Maritieme Techniek
C. van Wijngaarden	STC-Group	Lid/vz onderwijsnetwerk Binnenvaart
I. van Balken	Firda	Lid
M. van Delden	Noorderpoort	Lid
E. de Haan	Vonk	Lid
P. Randel	ROC NOVA College	Lid/MS maritiem

Sectorkamer SBB: onderwijsleden

Naam	Mbo-school/vakschool
F. Roelofsen	ROC Nova College
D. Bijma	Firda
A.J. Krikke	ROC van Amsterdam
P. van Lange	STC-Group
H. Stevens	Da Vinci College
F. Potze	ROC Nijmegen

Marktsegmenten SBB:

Onderwijsleden marktsegment Mobiliteit

Naam	Mbo-school
H. Labee	ROC Nova College (voorzitter)
A. Feijth	Deltion College
T. van den Elzen	Koning Willem I College
J. Nicolai	Firda

Onderwijsleden marktsegment Carrosserie

Naam	Mbo-school
A. Reyngoudt	ROC Mondriaan (voorzitter)
R. Akkerman	Summa College
Vacature	
Vacature	

Onderwijsleden marktsegment Luchtvaart

Naam	Mbo-school/vakschool
R. van Veen	Deltion College
Y. Heiligers	Albeda
G. Eimers	ROC van Amsterdam
Sander van den Werf	De Rooij Pannen

Onderwijsleden marktsegment Transport & Logistiek

Naam	Mbo-school/vakschool
D. van Pelt	ROC van Amsterdam
B. Felix	ROC Rivor (Vice Voorzitter)
M. Olde Monnikhof	STC-Group
J. Voorhamm – van Wettum	NCOI (NRTO)

Onderwijsleden marktsegment Rail

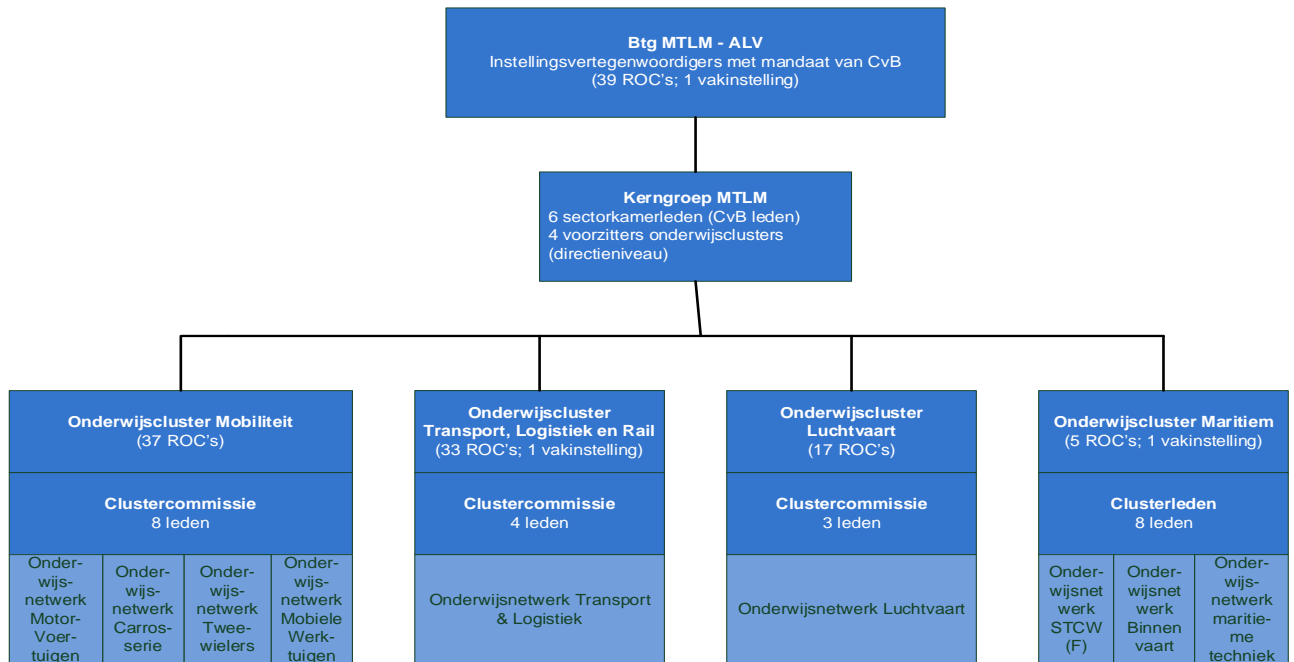
Naam	Mbo-school/vakschool
H. Kobes	ROC van Twente
J. Hugot	STC-Group
Th. Prins	ROC van Amsterdam

Onderwijsleden marktsegment Maritiem

Naam	Mbo-school/vakschool
H. Boele	STC-Group
A. Mintjes	Maritieme Academie Harlingen
A. Sierveld	Scalda
P. Randel	ROC Nova College

Bijlage 2 Organogram btg MTLM

De btg MTLM is opgebouwd in vier lagen. Het College van Bestuur van een school wijst per btg een vertegenwoordiger aan die namens de school zitting neemt in de ledenvergadering: de 'instellingsvertegenwoordiger'. Alle instellingsvertegenwoordiger samen vormen de leden van de btg. Het besluitvormend gremium is de algemene ledenvergadering van de btg.

De kerngroep (voorzitter, vicevoorzitter, financieel contactpersoon en kerngroep leden) dragen zorg voor de dagelijkse leiding van de btg. Voor de btg MTLM bestaat de kerngroep uit zes leden afgevaardigd in de sectorkamer MTLM en de voorzitters van de vier onderwijsclusters.

De btg MTLM kent vier onderwijsclusters gegroepeerd rondom een cluster van verwante opleidingen (Crebo's). Deze richten zich op inhoudelijke opleidingsvraagstukken op directeur/opleidingsmanagementniveau. Drie van de clusters (Luchtvaart, Mobiliteit en Transport en Logistiek) hebben ook een clustercommissie. De clustercommissieleden dragen zorg voor de dagelijkse leiding van een onderwijscluster. Vanuit de clustercommissie is er vertegenwoordiging naar het marktsegment en naar de onderwijsnetwerken.

De btg MTLM heeft hieronder ook nog de onderwijsnetwerken. Deze onderwijsnetwerken richten zich op inhoudelijke onderwijsvraagstukken op docentniveau.

Bijlage 3 Aangesloten mbo-scholen bij bedrijfstakgroep MTLM

Instelling	Mobiliteit	Transport, Logistiek en Rail	Luchtvaart	Maritiem
Albeda		X	X	
Alfa College	X	X		
Aventus	X	X	X	
Curio	X	X		
Da Vinci College	X	X		
Deltion College	X	X	X	
Drenthe College	X	X	X	
Firda (Friesland College + ROC Friese Poort)	X	X	X	X
Gilde Opleidingen	X	X		
Graafschap College	X	X		
Hoornbeek College	X	X		
Koning Willem I College	X	X		
Landstede MBO	X	X	X	
MBO Amersfoort	X	X	X	
MBO Rijnland	X	X		
Noorderpoort	X	X	X	X
Onderwijsgroep Tilburg	X	X	X	
Regio College	X	X	X	
Rijn IJssel	X		X	
ROC A12	X	X		
ROC Horizon College	X	X		
ROC Midden Nederland	X	X		
ROC Mondriaan	X	X	X	
ROC Nijmegen	X	X	X	
ROC Nova College	X	X		X
ROC Rivor		X		
ROC TOP	X			
ROC van Amsterdam/Flevoland	X	X	X	
ROC van Twente	X	X		
Scalda	X	X		X
Scholengemeenschap de Rooi Pannen			X	
SOMA College	X			
STC-Group		X		X
Summa College	X	X	X	
Techniecollege Rotterdam	X			
VISTA college	X	X	X	
VONK	X	X		X
Yuverta	X			
Zadkine	X			

